

N

Biuletyn Zarządu Głównego

PTTK

E

W

S

ROK II WARSZAWA PAŹDZIERNIK-1957 NR 9

ROK I

Nr.9 Październik 1957 r.

! DO UŻYTKU WEWNĘTRZNEGO !

UCHWAŁY PREZYDIUM Z.GŁ.
=====

z posiedzeń Prezydium ZG- PTTK

Na posiedzeniu Prezydium Zarządu Głównego odbytym w dniu 1.X. br. pod przewodnictwem kol.kol. wprez. S. Jarosza i M. Sobolewskiego, omawiano m.in. następujące sprawy, wzgl. powzięto odp. uchwały ./ wg. protokołu Nr.17/.

- - - o - - -

- ad. 4 - ustalono na 22.X. br. termin posiedzenia Prezydium ZG w sprawie przyszłego Statutu T-wa, z tym, że przygotowywany przez Komisję Statutową projekt rozesłany zostanie członkom Prezydium do 15.X.br.
- ad. 5c - wniosek dyrekcji Lasów Państwowych w Przemyśle w sprawie przekazania części zabudowań PTTK w Ustrzykach Górnych na zamieszkanie dla leśniczego, którego żona prowadzić będzie jednocześnie schronisko - przyjęto, z zaleceniem zawarcia z Dyr. Lasów odp. umowy o najem lokalu.
- ad. 5e - na wniosek Komisji Opieki n/Zabytkami postanowiono przesłać do Gorlic i Krosna serdeczne podziękowanie dla tamtejszego aktywu PTTK i Prezydium Rad Narodowych za pracę przy organizacji muzeów regionalnych PTTK.

Imienne podziękowanie uchwalono przesłać kol. kol. Alfredowi Wacławskiemu z Gorlic i dr. Antoniemu Lorensonowi z Krosna.

- ad.5h - wniosek dofinansowania akcji wycieczek szkoleniowych pracowników Z. Gł. i C/ZUT w roku 1958 zaakceptowano odmownie, stwierdzając, że wydatki te winny być pokrywane z funduszu akcji socjalnej.

- ad. 5j - przyznano Oddziałowi PTTK w Radomiu 20.000 zł., która łącznie z dotacją Komitetu d/ S.T. w wysokości 18.000 zł. zostanie zużyta na wykończenie nowego lokalu Oddziału.
- ad. 5m - materiały z zakresu turystyki i krajoznawstwa zagranicą, na wniosek kol. Z. Jędrzejkiewicza, postanowiono powierzyć do opracowania w postaci tłumaczonych na język polski wyciągów kol. Przeddzieckiemu z Komisji Tur.Kolarskiej. Wyciągi te winny być publikowane w Biuletynie Z.Gł.

- - - o - - -

KONFERENCJA WRZESNIOWA

=====

W dniach 20-21 września rb. odbyła się w Warszawie konferencja Prezydium Z.Gł. PTTK z prezesami Okręgów i niektórych Oddziałów przy udziale przedstawicieli stałych Komisji Społecznych ZG-PTTK, Głównej Komisji Rewizyjnej i Komisji Statutowej.

Łącznie w obradach, którym przewodniczył V-Prezes M. Arczyński udział wzięło ok. 100 uczestników, a mianowicie : poza członkami Prezydium następujący Kol.kol. E. Mieroszewicz, St. Herbst, St. Lenartowicz, M.Sobański, Rozmarynowicz, J. Kuran, Zb. Unger, Z. Węgrzyn, M.Orłowicz, Rydlewski - Białystok, Cz. Woźny - Bydgoszcz, Zukowski - Gdańsk, Jacewicz - Trójmiasto, Dubyna - Malbork, J. Nowak - Katowice, T.Kaszper - Katowice, K.Koźbiał - Cieszyn, Brzeziński - Gliwice, A. Kuczka - Katowice, Ł. Kumor - Kielce, E. Padechowicz - Kielce, St. Chudzyński - Radom, St. Jeżewski - Ostrowiec, St. Kubiak - Starachowice, A. Benesz - Koszalin, Wł. Tatta - Słupsk, A. Alberti - Kraków, K. Nowacki - Kraków, O. Swolkień - Kraków, J. Moszczyński - Tarnów, Wł. Stendera - Nowy Sącz, S. Zwoliński - Zakopane, Tomicki - Lublin, Czapski - Lublin, Podobińska - Zamość, Chmay E. - Łódź, Sienkiewicz - Łódź, Zdzisław Surowiecki - Łódź, A. Bańdek - Łódź, Sz. Koszyk - Opole, H. Kosicki - Poznań, J. Kisielewicz - Poznań, Z. Pęcherski - Konin, Br. Cmela - Rzeszów, St. Gabryel - Gorlice, M. Kaul - Szczecin, M. Streicher - Szczecin,

P. Kudanowski - Stargard, T. Chorabik - Warszawa, M. Sobociński - Płock, M. Krysiak - Warszawa, Z. Śładkowski - Oddz. Stoł. W-wa, Kukiz - Wrocław, Z. Bukowiński - Wrocław, Roj-Gąsienica - Jelenia Góra, L. Szczepczyński - Gorzów, W. Freytag - Łódź, Z. Roni - Zakopane, Chmielewski - Łódź, W. Medwecki - Kraków, St. Romaszkan, B. Bortlik, Wł. Igielski - Wrocław, Służyński - Gdańsk, J. Jędrzejowska - C/ZUT, K. Kohlman - Warszawa, Z. Kolen-do-Olsztyn, T. Oźga - Gdańsk, J. Ciasnoha - Wałbrzych.

Obszerne przemówienie, omawiające szczegółowo wszystkie podstawowe problemy programowe i organizacyjne, wygłosił wiceprezes Kol. M. Arczyński, mówiąc m.in. :

- Narada ma charakter roboczy, chcielibyśmy te dwa dni poświęcić na pracę konstruktywną, twórczą - ażebyśmy do Zjazdu mogli wypracować najlepsze podstawy organizacyjne dla naszego Towarzystwa, ażeby nasz Zjazd krajowy nie zmieniał się w żywioł, czy przypadkowość, ale żeby miał charakter konstruktywny, przemyślany. Narada nie ma charakteru uchwałodawczego, statutowego, bo weszlibyśmy w konflikt ze statutem, ale ma doniosłe znaczenie w przygotowaniu Zjazdu, w przetarciu myśli, jakie nurtują w aktywie społecznym i we władzach PTTK. Zaprosiliśmy Was - jako przedstawicieli tego żywego instrumentu jakim są nasze Okręgi i Oddziały, a więc bezpośrednio komórki PTTK, z tym, że dzisiejsza narada powinna w rezultacie przynieść pierwszą próbę też dla Komisji statutowej, próbę sformułowania i dla też działalności na najbliższe lata. To nawiązanie do Okręgów i Oddziałów w przededniu Zjazdu ma właśnie tę wymowę, że jesteśmy dalecy od tego żeby formułować z za biurka potrzeby naszego życia.

Po ośmiu latach działalności PTTK stało się organizacją powszechną, stało się własnością całego społeczeństwa, posiada w nim odpowiedni kredyt i popularność i to nas, zobowiązuje w najwyższym stopniu do tej wysokiej troski o to, co ma być w Towarzystwie jutro.

Musimy zerwać z tym, co się nazywa daleko posuniętym formalizmem, szufladkowaniem naszego życia, jakąś sztywnością organizacyjną i stworzyć takie przepisy, któreby na przestrzeni najbliższych lat zapewniały Towarzystwu prawidłowy rozwój, stworzyły warunki do powstawania nowych prądów organizacyjnych.

Jedną z zasadniczych podstaw naszych wypracowań powinna być zasada utrzymania osiągnięć pozytywnych i rozwijania ich w perspektywie .

Wszystkim naszym debatom i dziś i jutro i na zjeździe krajowym musi towarzyszyć fundamentalna zasada jedności organizacyjnej naszego T-wa , będąca warunkiem jego egzystencji, siły i prawidłowego rozwoju.

Sprawy personalne są nieodłączną częścią powodzenia całej akcji, Zjazd chcielibyśmy odbyć w listopadzie czy początku grudnia tego roku. Wolno nam od dziś mówić o ludziach, którzy powinni zasiadać we władzach. Ażebyśmy głosowali świadomie na określonych ludzi, ażebyśmy ich przedtem poddali pewnej analizie. Jeżeli nie będzie zapewniony odpowiedni dobór ludzi, kierujących na codzienną pracę to najpiękniejsze uchwały staną się tylko papierkiem.

- - - 0 - - -

Celem zebrania i uporządkowania wypowiedzi dyskusyjnych, a następnie sformułowania wynikających z obrad wniosków wybrana została Komisja Narady w składzie : przew. - kol. T. Kaszper, sekr. kol. W. Militz, członkowie kol.kol. K.Nowacki, Zd. Surowiecki, St. Gabryel, M. Sobański.

Wyniki obrad, sformułowane zostały w 12 punktach, które ze względu na znaczenie, podajemy w całości poniżej .

Uczestnicy konferencji stwierdzają, że :

1. Należy utrzymać ~~w~~ bezwzględnie jedność organizacyjną Towarzystwa w oparciu o członkostwo osób fizycznych, Dla stworzenia najbardziej dogodnych warunków rozwojowych należy unikać sztywnych form organizacyjnych w strukturze Towarzystwa stosując zasadę pełnej elastyczności.
2. Należy utrzymać okręgi jako instancje wojewódzkie Towarzystwa. Na terenach o rozwiniętej działalności Oddziałów rola i zadania Okręgów winna ograniczać się do stwarzania warunków rozwojowych, koordynacji instruktarzu i kontroli oraz reprezentacji PTTK wobec władz wojewódzkich. Na terenach o słabej działalności Oddziałów oprócz zadań wymienionych wyżej Okręg może prowadzić działalność bezpośrednią przeka-

cyjnego. Należy dążyć do udzielania wydatniejszej pomocy słabo rozwiniętym Okręgom.

3. Komisje Społeczne działać winny jako organa fachowe powołane do prowadzenia działalności w określonej dziedzinie turystyki. Komisje ZG posiadają swoje odpowiedniki w terenie, instruując, kontrolując i koordynując ich działalność poprzez Zarządy Okręgów i Oddziały.
4. Należy dążyć do wyposażenia odpowiednio rozwiniętych Oddziałów PTTK w uprawnienia do działań prawnych, ujęte w nadanym przez ZG-PTTK Statucie Oddziałowym zarejestrowanym w miejscowych władzach.

Oddział wyposażony w Statut nadany przez ZG-PTTK jest pełnoprawnym gospodarzem terenu i działa na obszarze zbliżonym do jednostek podziału administracyjnego kraju. Oddziałom pozostawia się swobodę w organizacji i ustalaniu zakresu działania Kół, Klubów oraz innych komórek Towarzystwa zgodnie z miejscowymi warunkami.

5. Podstawową komórką organizacyjną Towarzystwa, zrzeszającą członków, jest koło PTTK.
6. Klub Turystyczny PTTK, jest to dobrowolne zrzeszenie członków PTTK, oparte na dobrowolności opłat i stanowiące integralną część Oddziału. Członek Klubu jest obowiązany do członkostwa w Kole macierzystym. Klub w pewnych warunkach może spełniać rolę Komisji Społecznej.
7. Należy zapewnić możliwość współpracy PTTK z organizacjami młodzieżowymi. Najwłaściwszą drogą oddziaływania na młodzież szkolną winno być wciągnięcie do aktywnej pracy w Towarzystwie, nauczycieli, opiekunów szkolnych kół krajoznawczych, umożliwiając im zrzeszanie się w odrębnych kołach PTTK. Należy dążyć do stworzenia właściwych form organizacyjnych w ramach Towarzystwa, dla środowisk młodzieży akademickiej robotniczej i wiejskiej.
8. Dla prawidłowego i wszechstronnego realizowania działalności krajoznawczo-turystycznej PTTK prowadzi również działalność gospodarczo-usługową.
Działalność ta winna być wyodrębniona i prowadzona na zasadzie rozrachunku gospodarczego.

Komórki prowadzące tę działalność wchodzić wynikami /rachunek strat i zysków/ do budżetu i bilansu działalnościowych jednostek organizacyjnych PTTK, przy których istnieją. Dla finansowania, koordynacji, instruktazu i nadzoru działalności gospodarczej oraz planowania w zakresie zaopatrzenia i inwestycji działaców winny w Zarządzie Głównym i Okręgach odpowiednie komórki stanowiące integralną część tych instancji. Dla spełnienia tych funkcji winien być odpowiednio zreorganizowany dotychczasowy ZUT. Za całokształt majątku Towarzystwa odpowiada Zarząd Główny PTTK.

9. Równoległe do innych Komisji, winien istnieć w PTTK pion krajoznawczy. Przy władzach naczelnych Towarzystwa winna być powołana Rada Krajoznawcza PTTK, posiadająca swoje odpowiedniki w terenie. Organem pracy Rady Krajoznawczej winna być pracownia (instytut, zakład itp) dla spraw krajoznawczych, Działalność krajoznawcza winna być prowadzona w pięciu kierunkach :

- 1/ zbieranie materiałów krajoznawczych,
- 2/ upowszechnianie wiedzy krajoznawczej,
- 3/ opracowanie szlaków krajoznawczych,
- 4/ ochrona przyrody,
- 5/ opieka nad zabytkami.

Dla tej działalności należy zapewnić odpowiednie środki finansowe i inne.

10. Należy dążyć do zmiany struktury władz naczelnych Towarzystwa poprzez ustanowienie instytucji Krajowej Rady /Rady Głównej/ PTTK, wybieranej przez Krajowy Zjazd Delegatów i stanowiącą najwyższą władzę w PTTK w okresie między Zjazdami.

W skład Rady /kilkadziesiąt osób/ winni być wybierani najwybitniejsi przedstawiciele terenu oraz wybitni znawcy krajoznawstwa i turystyki.

Wyłoniony przez Radę, wzgl. wybrany przez Krajowy Zjazd - kilkunastoosobowy Zarząd Główny stanowić winien operatywny organ wykonawczy Rady, wraz z kilkuosobowym pracującym na codzień Prezydium.

W składzie osobowym Zarządu Głównego winny być reprezentowane przede wszystkim rodzaje i główne zagadnienia tu - rystyki i krajoznawstwa.

Kadencja władz, od najniższych do najwyższych, winna być jednakowa pod względem czasokresu / 2 lub trzy lata/.

Dla osiągnięcia ciągłości pracy władz w Towarzystwie należy wprowadzić zasadę częściowego wyboru składu osobowego władz.

11. Rozdział środków finansowych z dotacji państwowej winien odbywać się w PTTK na zasadzie budżetu. Docelowe dotowanie z budżetu centralnego może mieć miejsce jedynie w przypadkach szczególnych. W związku z tym tryb tworzenia się budżetu PTTK winien być następujący.

Zarządy Oddziałów tworzą budżety Oddziałowe, uwzględniając potrzeby Zarządu, Komisji Oddziałowych i jednostek terenowych /Kół, Klubów itp./

Przedsiębiorstwa Oddziałowe / działalność gospodarczo-usługowa/ pracując na zasadzie wewnętrznego rozrachunku gospodarczego, w oparciu o plan finansowy, wchodzi do budżetu Oddziału swymi wynikami.

Zarządy Okręgów tworzą budżet zbiorczy Okręgu w oparciu o budżety Oddziałów, własne potrzeby Zarządu i Komisji Okręgowych.

Budżet Centralny tworzy Zarząd Główny w oparciu o budżety Okręgów, własne potrzeby władz naczelnych PTTK oraz Komisji centralnych. Dla zapewnienia Komisjom społecznym, wszystkich szczebli, operatywnego wykonywania ich zadań - zarówno w budżetach terenowych, jak i centralnym należy wyodrębnić sumy przeznaczone na potrzeby Komisji.

12. Odnośnie pionu kontroli społecznej w Towarzystwie - należy dążyć do jak najszerszego rozwinięcia pracy Komisji Rewizyjnych wszystkich szczebli, zapewniając im jednocześnie warunki i środki dla należytego realizowania ich zadań /powoływanie rzeczoznawców, biegłych itp./.

Stać kontrola i instruktaż jednostek terenowych winny być sprawowane przez odpowiednie komórki Zarządu Głównego PTTK.

POLSKI FUNDUSZ TURYSTYCZNY

=====

Od dłuższego już czasu zastanawiano się nad stworzeniem pełni warunków, zapewniających należyty rozwój ruchu turystycznego, opartego na własnych finansowych podstawach. Formą umożliwiającą realizację tych zamierzeń mogłaby być organizacja Polskiego Funduszu Turystycznego /Banku/.

Zagadnienie to stało się ostatnio tematem prac zespołu roboczego, powołanego przez Prezesa Rady Ministrów pod kierownictwem przewodniczącego Komisji Naukowej Komitetu dla spraw Turystyki doc. dr. Z. Filipowicza. Zespół ten opracował już projekt ustawy o utworzeniu Polskiego Funduszu Turystycznego. W założeniach ekonomicznych i organizacyjnych autorzy stwierdzają, że ruch turystyczny posiada obok wartości kulturalnych doniosłe znaczenie ekonomiczne.

Turystyka zagraniczna do Polski wymaga poważnych nakładów na urządzenia turystyczne, propagandę itp. Środki finansowe nakładów nie mogą być w pełni pokryte przez dotacje państwowe - powinny być wypracowane jako nadwyżka wpływów i wydatków zagranicznego ruchu turystycznego.

Wynika z tego, iż ruch zagraniczny do Polski musi być ruchem dochodowym tj. wpływy z tego ruchu muszą być większe aniżeli wydatki na wyjazdy turystyczne z Polski.

Rozliczenia dewizowe winny być ujęte w formę organizacyjną pod nazwą "Polski Fundusz Turystyczny", posiadający osobowość prawną i pełne uprawnienia Banku Dewizowego. Udziałowcami Funduszu są : Skarb Państwa / reprezentowany przez Komitet dla Spraw Turystyki/ oraz osoby prawne i instytucje, będące członkami Komitetu. Projekt nie wyklucza udziałowców związanych swoją działalnością z organizacją i obsługą ruchu turystycznego. Fundusz otrzymuje następujące prawa :

1. Prawo wyłącznego zakupu walut zagranicznych, wynikających z obrotów i potrzeb międzynarodowej wymiany turystycznej oraz prawo wypłacania sprzedającym premii turystycznej o zmiennej wysokości.

2. Prawo wyłącznej sprzedaży walut zagranicznych na potrzeby związane z ruchem turystycznym z Polski za granicę oraz prawo do pobierania opłat zmiennych na Fundusz.
3. Prawo emisji znaczków turystycznych i książeczek turystycznych dla realizacji systemu społecznego oszczędzania.
4. Prawo zaciągania pożyczek krajowych i zagranicznych na cele budowy i organizacji sieci urządzeń turystycznych.
5. Prawo otrzymania ze Skarbu Państwa zaopatrzenia - jako wpłaty na kapitał zakładowy w wysokości 10 mln. złotych.

Uzyskane tą drogą środki finansowe mają być przeznaczone na finansowanie: nowych inwestycji, remontów i wyposażenia obiektów przydatnych dla turystyki, organizacji sieci obsługi informacyjnej krajowej i zagranicznej, produkcji i organizacji, zbytu wydawnictw, pamiątkarstwa sprzętu turystycznego i tp., akcji badawczej i szkoleniowej, krajoznawczej i zagranicznej, oraz innych akcji związanych z turystyką.

Rada Funduszu ma prawo przeznaczyć 10% nadwyżek walutowych i złotych na subwencjonowanie społecznie uzasadnionych wyjazdów za granicę.

Projekt przewiduje następujące procentowe przeznaczenie zakupionych przez Fundusz walut obcych:

1. 6% sumy do dyspozycji Ministerstwa Finansów.
2. Około 60% sumy na sprzedaż turystom wyjeżdżającym za granicę za opłatą kursu oficjalnego i dopłaty na Fundusz.
3. Pozostała część uzyskanych walut na zakupy inwestycyjne i pokrycie zagranicznych wydatków na organizację i obsługę ruchu zagranicznego do Polski.

Pozostałe przepisy projektu przewidują, iż organami władzy Funduszu są: walne zgromadzenie udziałowców, Rada Funduszu, Zarząd Funduszu. Rada składa się z przewodniczącego i 16 przedstawicieli ministerstw i kierowników organizacji. Przewodniczącym Rady jest z urzędu przewodniczący Komisji d/S Turystyki.

Realizację czynności Funduszu spełniać będzie istniejący personel bankowy.

Przedstawiony wyżej zarys projektu jest tematem dyskusji pomiędzy zainteresowanymi instytucjami.

(z materiałów TAP)

- - - oOo - - -

NOTATKI KRONIKARSKIE I KOMUNIKATY

SPRAWY FILMOWE

W końcu sierpnia 1957 r. - odbyła się w Wytwórni Filmów Oświatowych w Łodzi dyskusja nad planem tematycznym na rok 1958. W dyskusji domagano się zwrócenia b a c z - n i e j s z e j uwagi na filmy krajoznawcze i turystyczne.

Ilość ich jest wciąż niewystarczająca, nadal brak jest wartościowego zestawu filmów o Polsce, jej obyczajach i tradycjach pięknie krajobrazu, walorach i urokach wędrówek turystycznych.

Podkreślając dysproporcje między np. tematyką z zakresu biologii i fizyki i krajoznawstwa - wysunięto m.in. propozycje zrealizowania filmów : "szlakiem jezior Augustowskich", "Tatrzański Park Narodowy", "Białowieża", "Stara Baśń o najstarszej Polsce" (Gniezno, Kruszwica, Gopło), "Wybrzeże Bałtyku", "Ziemia Kłodzka", "Kraków", "Wśród piasków i wód Łęby", "Bieszczady - ziemia nieznana", "Nad Czarną Orawą".... Komitet d/S Turystyki reprezentowała ob. A. Baderowa, PTTK - w prez. prof. St. Jarosz.

Dyr. Wytwórni E. Pasiecznik zadeklarował gotowość produkcji filmów na użytek Komitetu d/S Turystyki.

Oczywiście jednak - zapewnienia te nie są równoznaczne z realizacją. Dotychczasowa praktyka - nie upoważnia do zbyt optymistycznych nadziei.

Zarówno Wytwórnia Łódzka jak i Centrale Wynajmu Filmów - produkcję filmów turyst.-krajoznawczych traktuje marginesowo. Są one bowiem znacznie trudniejsze w opracowaniu, wymagają pracy w plenerze, pochłaniają więcej czasu i ..... kosztów.

To też większość z dotychczasowych, nielicznych niestety, filmów krajoznawczych realizowana i montowana była z reguły we własnym gronie filmowców, najczęściej nieturystów. PTTK - które zgłosiło obszerny plan tematów filmowych i deklarowało współpracę, zapraszano zazwyczaj tylko na konsultacje i to w bardzo już zaawansowanych fazach produkcyjnych - przeważnie zaś, gdy cały materiał zdjęciowy był gotowy i żadnych zmian czy uzupełnień nie można już było wprowadzić.

Należy wierzyć, że obecnie po zreformowaniu i zmianach, jakie zaszły w organizacji i składzie Komitetu d/S Turystyki - również i sprawy filmów znajdują pełniejszy wyraz i mocniejsze poparcie.

- - - - -

FESTIWAL TURYSTYCZNY W KAZIMIERZU N/WISŁA

13 - 16 września b.r. w jednej z najpiękniejszych okolic nadwiślańskich w Kazimierzu zwanym także Dolnym - odbył się jesienny festiwal turystyczny z udziałem ponad 400 uczestników z Poznania, Kielc, Radomia, Lublina i Warszawy.

W programie przewidziano zwiedzanie Kazimierza i okolic z Janowcem na czele, kolarski raid okrężny: Lublin - Kozłówka - Kazimierz - Lublin.

Uczestnicy otrzymali pamiątkowe plakietki.

- - - - -

STUDIUM KRAJOZNAWCZE

Z początkiem października rozpoczęły się zajęcia na Studium Krajoznawczym PTTK i TWP.

Studium ma za zadanie pogłębiania wiedzy o kraju ojczystym i zapoznanie przez prelekcje, przezrocza, filmy, wycieczki i spotkania towarzyskie z racjonalnym uprawianiem samej turystyki w jej popularnych formach.

Studium Krajoznawcze odbywa się w trzech zakresach, wstępnym, pogłębionym i wyższym. W r.b. czynne będą:

I - zakres (poziom wstępny) przeznaczony dla osób, które nie uprawiają wycieczkowania i nie posiadają wiadomości krajoznawczych w szerszym stopniu. Program przewiduje: udzielenie wiadomości od "ABC" w 12 wykładach dwu-godzinnych, ponadto trzy wycieczki niedzielne. Opłata za udział: wpisowe 5 zł. i opłata ryczałtowa za całość zł.30.

Ponadto uczestnicy ponoszą częściowe koszty wycieczek.

II - zakres (poziom podstawowy pogłębiony) - część druga t.j. dalszy ciąg rozpoczętego z wiosną b.r. Studium.

Opłata wynosi zł. 5 - wpisowe i ryczałt zł. 30.-
ponadto uczestnicy ponoszą częściowe koszty wycieczek. Szczegółowe informacje i programy można otrzymać w Oddziałach PTTK i TWP Zarząd Warszawski - Pałac Kultury i Nauki XIII piętro.

- - - - -

CIEKAWA ANKIETA

Wody naszego kraju ulegają coraz to większemu zanieczyszczeniu. Turyści wodni tracą swój "teren", wędkarze nie znajdują ryb - tam gdzie jeszcze niedawno było ich mnóstwo. Niszczyje majątek społeczny. Celem przeciwdziałania dalszemu zanieczyszczeniu rzek i jezior Komisja Turystyki Kajakowej Z.Gł.PTTK i redakcja "Wodami Polski" ogłosiła ankietę, której uczestnicy proszeni są o odpowiedź na następujące pytania:

- 1 - Nazwa zanieczyszczonej wody (rzeki, jeziora).
- 2 - Rejon kraju, gdzie się obiekt znajduje.
- 3 - Rodzaj zanieczyszczenia (ścieki, osiedla, fabryki itp).
- 4 - Czy istnieją możliwości usunięcia zanieczyszczeń.
- 5 - Kto i jakie szkody ponosi na skutek zanieczyszczeń.
- 6 - Jak okoliczna ludność i władze terenowe reagują na zanieczyszczenia wody.
- 7 - Na kogo należy wpłynąć by sprawę załatwić.

Odpowiedzi należy nadsyłać pod adresem redakcji "Wodami Polski" PTTK Warszawa Senatorska 11.

Dla autorów najlepiej opracowanych ankiet przewidzianych jest wiele cennych nagród.

Każdy turysta-miłośnik przyrody zarówno wodniak, jak i piechur lub kolarz winien poprzeć słuszną inicjatywę i wziąć czynny udział w ogłoszonej ankiecie.

- - - - -

CIEKAWA INOWACJA ODDZIAŁU TORUŃSKIEGO

Począwszy od 1 października 1957 r. - od Nru 18 "Biuletyn Informacyjny Oddziału PTTK w Toruniu" ukazywać się będzie w nieco zmienionej formie. Mianowicie sprawy ogólnorganizacyjne tak ZG, Okręgu jak i Oddziału PTTK omawiane będą

w "Biuletynie Oddziału" natomiast sprawy turystyki kwalifikowanej jak i innych Komisji Społecznych - podawane będą w osobnych "wkładkach" poszczególnych Komisji. Obecnie "uruchomiono" już "wkładki": "sprawy kolarskie" - i "Piechur".

"Biuletyn Informacyjny" w d.c. otrzymywać będą Koła PTTK. "Wkładki" Biuletynu wywieszane będą na specjalnych tablicach w miejscach dostępnych dla możliwie największej ilości osób z danego zakładu pracy. Barwne tytuły poszczególnych "wkładek" niewątpliwie zwrócą uwagę na dyscyplinę turystyki najbardziej ich interesującą. Poza tym pojedyncze wkładki rozsyłane będą przez Komisje do osób, które daną dyscypliną turystyki specjalnie się interesują.

- - - - -

WCZASY TURYSTYCZNE

Tegoroczne założenia organizacyjne wczasów turystycznych PTTK ustalały, że 45% skierowań przeznaczona na wędrowki indywidualne piesze np. w Sudety, Beskidy czy Tatry - gdzie wczasowicze otrzymywali bony na żywienie i noclegi w schroniskach PTTK, czy też na wędrowki kajakowe po jeziorze Mazurskim, gdzie wczasowicze wyposażeni byli w kajaki/ i ew. inny sprzęt turystyczny. namioty

Ponadto w roku bież. na życzenie Komisji Społecznych PTTK przeznaczono wiele skierowań indywidualnych tak dla zaawansowanych turystów na indywidualne wędrowki po dowolnych terenach Polski, jak i dla turystów biorących udział w zorganizowanych imprezach PTTK-owskich czy uczestniczących w obozach wędrownych, prowadzonych przez koła czy oddziały PTTK. Dopłata Skarbu Państwa do akcji wczasowej występuje tutaj jako ^{gotówkowy} zwrot po zakończeniu wczasów i stwierdzeniu turystycznego spędzenia urlopu na podstawie zebranych stempli z przebytej trasy.

Dotychczasowe dane wykazują, że niestety skierowania nie zostały w pełni wykorzystane i tak np. skierowania wczasowe przeznaczone na rejsy żeglarskie lub na wędrowki kolarskie i motorowe - wykorzystane zostały zaledwie w 50%. O wiele jeszcze słabiej przedstawia się wykorzystanie skierowań przez turystów pieszych, gdyż zaledwie w 35%, jeszcze mniej uczestników ze skierowaniami wczasowymi brało udział w obozach letnich pletwonurków na jeziorach - gdyż tylko 30%. Natomiast kajakowcy

wykorzystali przeszło 3/4 przeznaczonych do ich dyspozycji skierowań.

Udział w imprezach turystycznych na podstawie skierowań czasowych był o wiele liczniejszy, kolarze wykorzystali 93% skierowań, kajakowcy - 64%.

Nie wykorzystanie w pełni tej taniej i wysoce atrakcyjnej formy turystycznej spędzenia urlopu zwłaszcza przez członków związków zawodowych, spowodowane jest niewątpliwie niedostateczną propagandą w ogniwach terenowych ZZ i PTTK.

- - - - -

GÓRSKIE TRASY MŁODZIEŻOWE

Wydział Turystyki i Krajoznawstwa przy Ministerstwie Oświaty opracował następujące trasy wycieczek w Tatrach dozwolone dla młodzieży szkolnej.

Trasy dozwolone dla młodzieży od 14-16 lat:

1. Droga pod Reglami od Bystrego do wylotu Małej Łąki.
2. Droga pod Reglami od Kalatówek do Doliny Małej Łąki lub Kościeliskiej.
3. Na Halę Gąsienicową z Kuźnic, zejściem z Kasprowego Wierchu, a następnie z Hali Gąsienicowej podejście do Czarnego Stawu.
4. Do Doliny Kościeliskiej (Dolinę można zwiedzać do Stawu Smreczyńskiego).
5. Do Doliny Chochołowskiej.
6. Do Morskiego Oka (dojazd autobusem lub końmi) a stamtąd pieszo do Czarnego Stawu i z powrotem, lub do Doliny za Mnichem i z powrotem.

Trasy dozwolone dla młodzieży w wieku powyżej 16 lat:

1. Z Zakopanego przez Halę Gąsienicową, Zawrat, Pięć Stawów, Świstówkę i Opalone lub przez Przełęcz Szpiglasową do Morskiego Oka, powrót końmi, autobusem lub pieszo.
2. Na Granaty z Hali Gąsienicowej przez Dolinę Pańszczycy na Krzyże, powrót tą samą drogą, lub zejściem do Doliny Pięciu Stawów, skąd na drugi dzień do Morskiego Oka.
3. Na Świnicę z Kasprowego przez Beskid, Skrajną i Pośrednią Turnię, powrót tą samą drogą, albo zejście z Przełęczą Świnickiej lub Liliwego na Halę Gąsienicową.

4. Na Giewont przez Kalatówki i Halę Kondratową, powrót dozwolony jest jedynie tą samą drogą.

--- / z materiałów TAP /

KONKURS FOTOGRAFII TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZEJ

Komitet dla Spraw Turystyki i Polskie Towarzystwo Fotograficzne zorganizowały X Ogólnopolski Konkurs Fotografii Turystyczno-Krajoznawczej dla amatorów.

Konkurs ma za zadanie spopularyzowanie w Polsce fotografii turystycznej, podniesienie jej poziomu artystycznego oraz uzyskanie fotogramów dla celów propagandowych.

Za wyróżnione przez Jury prace - przyznane zostaną cenne nagrody, ufundowane przez 1) Komitet dla Spraw Turystyki, 2) Ministerstwo Kultury i Sztuki, 3) Zarząd Główny PTTK, 4) Radę Naczelną Polskiego Towarzystwa Fotograficznego, 5) Fundusz Wczasów Pracowniczych, 6) Biuro Wczasów, Podróży i Turystyki Zrzeszenia Studentów Polskich.

Organizatorzy zastrzegają sobie prawo urządzenia pokazu prac nadesłanych na konkurs oraz prawo reprodukcji.

Bliższych informacji i porad osobom zainteresowanym udzielają terenowe Oddziały Polskiego Towarzystwa Fotograficznego.

Przesyłki z fotografiami należy kierować najpóźniej do dnia 31.X.br. na adres: Polskie Towarzystwo Fotograficzne w Warszawie, ul. Śniadeckich 10.

Rozstrzygnięcie konkursu, którego wyniki zostaną ogłoszone w prasie i radio nastąpi do dnia 1.XII.1957.

WYCIĄGI GÓRSKIE

W Polsce mamy zaledwie cztery górskie wyciągi (Kasprowy, Gubałówka, Krynica, Szyndzielnia). W r. 1955 Komitet dla Spraw Turystyki rozpoczął budowę pierwszego w Polsce krzesełkowego wyciągu turystycznego ze Szczyrku na Skrzyczne. Ma on dwa odcinki. Pierwszy - ze stacji dolnej do środkowej - długości 1.580 m. drugi ze stacji środkowej do górnej (szczyt Skrzyczne) - długości 1.164 m. Ogólny koszt budowy wynosi 9 mln.zł. Budowa dolnego odcinka wyciągu jest już w zasadzie

zakończona. Pod koniec września specjalna komisja techniczna przeprowadzi dokładną kontrolę wykonania tego urządzenia.

Odcinek dolny, zostanie oddany do użytku już z początkiem grudnia br. Zakończenie budowy odcinka górnego wyciągu nastąpi przypuszczalnie dopiero z początkiem 1959 r. Wyciąg będzie przewoził 250 osób na godzinę.

W r. bież. Komitet dla / S.T. rozpoczął ponadto budowę wyciągu krzesełkowego długości 2.300 mtr. z Karpacza na Małą Kopę pod Snieżką, o przepustowości 200 osób na godzinę. Budowa, której koszt wynosi 6 mln. zł. zakończona będzie w lecie 1959 r.

Komitet dla/S.T. planuje wreszcie budowę 2 wyciągów - osobowego i towarowego ze Szklarskiej Poręby na Szrenicę. Zakończenie budowy wyciągu osobowego (krzesełkowego) przewidziane jest na 1960 r. Towarowy, którym przewożone będą na Szrenicę materiały budowlane potrzebne do remontu okolicznych schronisk (Szrenica, Nad Snieżnymi Kotłami, Łabski Szczyt) oddany będzie do użytku już w przyszłym roku.

Prócz tego w roku 1958 zakupione zostaną przez Komitet dla Spraw Turystyki zagranicą dwa wyciągi narciarskie, które zainstalowane będą prawdopodobnie w Tatrach.

- - - - -
/ Z materiałów TAP /

MACIEJOWICE

Notatka z Nr. 7 Biuletyn p.t. "Maciejowice, PTTK i Okręg Warszawski" - nie trafiła w próżnię.

Z.Okr. Warszawskiego i Koło terenowe PTTK w Garwolinie podchwyciły apel.

W rezultacie 19-20 bm. odbędzie się w Krępie k/Maciejowie uroczysty, z udziałem wojska, harcerstwa i organizacji społecznych, obchód 153-lecia bitwy Maciejowickiej.

Uporządkowano i wyremontowano zaniedbały kopiec i powołano powiatowy Komitet Obchodu.

Na uroczystości te zaprasza kolegów - turystów Oddział PTTK w Garwolinie .

PROF. DR. WALERY GOETEL

W wywiadzie udzielonym redakcji "Sztandar Młodych"
(18.IX.br. - tak ujmuje obecny stan turystyki w Polsce .
- Polska pod względem turystycznym jest bardzo in-
teresującym krajem. Posiadamy 7 parków narodowych o różnych
typach krajobrazów. Począwszy od alpejskiego aż do nizinnego i
jeziornego. łączą się one w większości wypadków z zabytkami archi-
tektonicznymi, które stanowią również obiekty dla turystyki.
Najpoważniejszy kłopot to kwatery dla turystów, ale .....
zdajemy sobie sprawę, że obecnie nie jesteśmy w stanie na wiel-
ką skalę budować hoteli i innych bardziej luksusowych miejsc
wypoczynku. Możemy sobie natomiast pozwolić na rozwój campingów.
To jest jedyny kierunek rozwoju turystyki w szerokim pojęciu.

- - - - -

WROCLAWSKA
GAZETA ROBOTNICZA

zwraca uwagę, że jeśli w ogóle można się było czegoś
dowiedzieć o Wałbrzychu i jego pięknie, a zarazem ciekawej oko-
licy - to tylko z Informatora Dolnośląskiego (wyd.Z.Okr.PTTK we
Wrocławiu).

Oczywiście jest to jednak za mało ! To też zespół "Try-
buny Wałbrzyskiej" - postanowił opracować i wydać uniwersalny
informator p.t. " Przewodnik po Wałbrzychu i Okolicy."

- - - - -

NOWE SZLAKI TURYSTYCZNE
WYBRZEŻA

Nowe szlaki turystyczne połączą Wybrzeże z wojewódz-
twami : bydgoskim, koszalińskim i olsztyńskim. Trasy są dokładnie
wyznakowane, wyposażone w tablice, wskazówki, mapy itp i prowadzą
przez najpiękniejsze krajobrazowo okolice wybrzeża i pojezierza
kaszubskiego.

Szlak Kartuski (niebieski) około 60 km. łączy Sopot przez
Oliwę, jez. Otomińskie, Zukowe, Jar Raduni z Kartuzami.

Szlak Raduński (czarny) ok. 62 km. biegnie trasą wyżyn-
ną łącząc Sopot z Wieżyca.

Szlak Trójmiasta (żółty) 40 km. długości, wzdłuż Wyb-
rzeża.

- - - o o o - - -

Biuletyn ZG-PTTK Nr.9 str.18. Ukończono 14 września 1957 r.

